

KEESKEMET PADEL

Rdeča armada naglo prôdira po madžarskih planjavah med Tiso in Donavo in je oddaljena od Budimpešte samo še 33 milj. Moskva nanzanja, da je bila zavzeta velika železniška postaja Lajosmizse. 33 milj jugovzhodno od madžarske prestolice skupno z nad 100 drugimi obljudenimi kraji po močvirnati pokrajini med obema rekama.

Med zavzetimi mesti je najvažnejše Keeskemet, ki je veliko železniško križišče in zadnja večja trdnjava 44 milj jugovzhodno od Budimpešte. — Keeskemet je padel po 24-urnih povišanih bojih, tokom katerih so Rusi tudi vdarili naprej na vsaki strani mesta. Med zavzetimi mesti je najvažnejše Keeskemet, ki je veliko železniško križišče in zadnja večja trdnjava 44 milj jugovzhodno od Budimpešte. — Keeskemet je padel po 24-urnih povišanih bojih, tokom katerih so Rusi tudi vdarili naprej na vsaki strani mesta.

BOJI NA FILIPINIH

Ameriška artilerija je včeraj razbila Carigaro ob severni obali Leyte otoka, kjer si hoče sovražnik obdržati odprto pot za umik v Ormoc.

Dve infanterijski diviziji sta napredovali dve milj proti severnemu obrežju in sta dospeli do kraja, ki je oddaljen samo še šest milj od obali. Kavalerijska divizija je zapletena v hude boje z Japonci pri Carigari.

Padec Carigare je mogoče pričakovati vsak čas.

Po mnenju ameriških poveljnikov vzirajo Japonci močno zračno brodogojstvo od Mandžurije pa do Formoze in Filipinov ter bodo vdarili z veliko silo, da zadržijo Amerikance v njihovem prodiranju proti severu. Ker je bilo njihovo brodogojstvo razbito v treh bitkah okoli Filipinov, se morajo sedaj zaneseti samo še na svojo zračno silo, da razbije ameriške konvoje.

Dva tedna po ameriškem vpadu na otok Leyte, je japonska zračna sila še vedno zelo slabotna, da si izvaja pomočne napade. Sinoči je bilo izstreljenih sedem sovražnih aeroplanov.

Ameriški bombniki so bombardirali pristanišče v Ormoc. Zadeto je bilo municijsko skladišče in porušena je bilo skoro vsa vas.

Angleška mornarica bo šla proti Japoncem

Admiral sir James Somerville, novi načelnik angleške admiralitete delegacije v Washingtonu je rekel, da je angleško brodogojstvo pripravljeno in željno zadati smrtni vdarec japonski pomorski sili.

Spomin na pohod na Rim

Včeraj sta si Adolf Hitler in Benito Mussolini izmenjala brzogovorne spomine na fašistični pohod na Rim.

Potapljanje japonskih ladij se nadaljuje

Ameriške podmornice so prejšnji teden neodvisno od velike pomorske bitke pri Filipinih prejšnji teden potopile 18 japonskih ladij, med katerimi so: en rusilec, šest transportnih parnikov, en tanker in ena majhna pomožna ladja. — Po Pearl Harborju je bilo potopljenih japonskih ladij vseh skupaj 2301.

Dosedaj so samo podmornice potopile 825 japonskih ladij, mogoče poleg tega še potopile 37 ladij in poškodovale 116, skupaj najmanj 978.

"MRTVI" GENERAL SE JE VRNIL

List "Dagens Nyheter" v Stockholmu na Švedskem poroča, da je nek govornik po radio, ki se je sam sebe imenoval general Louis von Beck in je bil bivši šef nemškega generalnega štaba, rekel nemškemu narodu: "Odlučil sem se, da postanem vaš voditelj," ter je Nemce pozval, da strmoglavijo Hitlerja.

Govornik se je posmehoval nemškim poročilom, da se je sam usmrtil po nesrečnem atentatu na Hitlerja 22. julija. "Pol ure zatem, ko je Himmler dal povelje, da me vstrele sem pobegnul," je rekel. "Bivši tovariši generalnega štaba bodo poznali moj glas."

"Kadar vam dam signal, morate zgrabit vsakega nacija in morate prevzeti obrat vseh železnic, radio postaj in časopisov. Zapovem vam, da se združite v borbene čete in si takoj preskrbite orožje. Pripravite se, da prevzamete arzenale."

Commandos vpadli na otok

Commandos angleške armade in mornarice so vpadli na otok Walcheren, ki je zadnja nemška postojanka, ki še obvladuje ceste in železnice, ki prihajajo v Antwerp.

Pred vpadom so težki topovi onstran Schelde strahovito bombardirali nemške postojanke na otoku, z druge strani pa so obstreljevale otok bojne ladje Warspite, Erebus in Roberts.

Vpad je bil izveden pri Westkapelle in Flushing, kjer imajo Nemci najmočnejše baterije, ki branijo ladijam vhod v ustje Schelde. Ob istem času so prišli Kanadčani od vzhoda z Zuid Beveland na Walcheren.

Po zadnjih poročilih so Angličje prodrli na otok tri do štiri milje skozi Flushing in okoli njega.

Nemške baterije bodo sedaj kmalu uničene in zavezniške ladje bodo mogle veliko pristanišče Antwerp kmalu porabljati, kakorhitro bodo pobrane mine po morju.

Berlinski radio je sporočil, da so zavezniške ladje že pripeljele v ustje Schelde z vojaškimi zalogami, ki bodo razložene v Antwerpu.

SUPERBOMBNIKI NAD TOKIJEM

Neko japonsko radijsko poročilo naznanja, da je v sredo nad Tokijem letel en ameriški bombnik B-29 ali pa mogoče (več. Tozadevno poročilo pa je bilo nekoliko zmedeno. Prvo poročilo je naznanilo, da je več štirimotornih aeroplanov letelo ob eni popoldne nad Tokijem. Pozneje poročilo pravi, da je bil nad glavnim mestom samo en bombnik in sicer superbombnik.

Neko drugo poročilo zopet pravi, da so japonski napadalni aeroplani odleteli bombniku nasproti in da so ga napadli, ne da bi mu prizadeli kako škodo. Nato pa je odletel proti jugovzhodu.

OTON JE ODPOTOVAL

Londonski list "Daily Mail" je prinesel iz New Yorka poročilo, ki pravi, da je nadvojvoda Oton skrivaj z aeroplanom odpotoval iz Združenih držav.

Pomanjkanje cigaret

United Press je po svojih zastopnikih po celi deželi skušala dognati, kakšen je položaj glede cigaret. In položaj je tak, da po nekaterih krajih cigaret, ki so bile kadilec najbolj priljubljene, sploh ni bilo mogoče dobiti.

V Atlanta, Ga., je nek poročevalec obiskal 19 tobačnih trgovin v trgovskem delu mesta, pa ni dobil niti ene cigarete. V trgovskem delu Chicaga je drugi poročevalec dobil nekaj zavitkov cigaret, ki niso posebeno znane.

Boji za Bologno

Amerikanci zavezniške pete armade so odbili več silno močnih nemških protinapadov južno od Bologne. V teh bojih se je sovražna infanterija posluževala metalcev ognja.

Boji so bili dragi za obe strani. Protinapadi so bili obrnjeni proti zavezniškim postojankam, ki se zelo nevarno zajedajo v nemško črto. Največji nemški protinapad proti Amerikancem je bil na 2000 četvij visokem hribu, pet in pol milje jugozapadno od Castel San Pietro, kjer se stekate veliki cesti iz Bologne in Rimini.

Po močnem ognju zakopnih možnarjev so Nemci štirikrat poskušali prebiti ameriško črto. Metaleci ognja so sipali ogenj na ameriške postojanke in prodirajoče Nemce je ščitil ogenj iz strojne Amerikanci so zdržali ta napad, vnel se je boj na bajonet in slednje so se Nemci morali umakniti. Angleška osma armada ob Jadrani je napredovala proti Ravenni in je pregnala Nemce iz dveh postojank, ki so jih pred kratkim zasedli severno od reke Bevano. Drugi oddelki osme armade so prekoračili reko Ronco in zasedli Meldolo.

Ob zapadnem obrežju v predelu okoli Masse so Brazilci zasedli La Rocchetti, Lama di Sotto in Pradosecello. Malo dalje proti zapadu so druge brazilske čete zavzele Monte San Quireco.

Dež, vsled katerega so bili zavezniški aeroplani že več dni ovirani, še vedno ne preneha, vsled česar so ceste blatne in reke so prestopile svoje bregove.

Mussolinijevo premoženje zaseženo

Rimsko sodišče je ukazalo zapleniti vso lastnino Benito Mussolinija v osvojenih krajih Italije. Ravno tako je zaplenjeno vse premoženje njegove najboljše prijateljice Klare Petacci.

S tem pa je bil zaplenjen le majhen del Mussolinijevega premoženja, ki ga ima največ v Braziliji.

Ameriška zračna sila

Zračna sila ameriške armade šteje sedaj 74.500 aeroplanov, od katerih jih je 12.000 v dejanskih bojih, 6000 pa jih je v rezervi za bojno črto.

Od skupnega števila izgleda 12.000 aeroplanov v dejanskih bojih sorazmerno majhno, toda je to največja zračna sila, ki jo je še postavila kaka armada na fronto.

Grška mornarica bo šla nad Japonce

Kot pravi neko poročilo iz Aten, je grški mornariški minister Panayoti Canellopoulos na častnikarski konferenci izjavil, da bo grška vojna mornarica vdeležena v vojni proti Japonci.

Sporazum glede novega jugoslovanskega kabineta

Radijska postaja Svobodna Jugoslavija naznanja, da sta se jugoslovanska zamejna vlada v Londonu in narodni odbor za osvobodjenje Jugoslavije sporazumela, da je v najkrajšem času sestavljena združena narodna vlada.

Do sporazuma je prišlo na sestanku med dr. Šubišićem in narodnim osvobodilnim odborom in pri razgovorih je predsedoval maršal Tito.

Kot pravi radijsko poročilo, so razgovori potekali v zelo prisrčnem in prijateljskem ozračju.

KAJ SE GODI NA ŠPANSKEM?

Washington, 30. okt. (ONA). — Dobro informirani washingtonski krogi pravijo, da vlada v Španiji velik strah, da utegne priti v bližnji bodočnosti do velikega upora proti falangci. Ta strah prihaja do izraževanja v tem, da je bilo na stotine oseb usmrtenih s španskih koncentracijskih taboriščih v teku meseca septembra. Nanovo pa je bilo aretiranih najmanj 1500 oseb, katere veljajo, ali pa so osumljene, da so proti Franco-u in njegovi falangi.

Isti viri pravijo, da je v teku zadnjih mesecev našlo svoj pot nazaj v Španijo približno 12.000 španskih republikancev. V splošnem prevladuje mnenje, da čaka Frankovo administracijo huda borba, katere njegov režim najbrže ne bo mogel prenesti. Nedvomno je, da se bo Franco trdno držal falange in onega dela armade, ki mu bo ostal zvest v tej zadnji borbi, o kateri je malo dvoma kaklo se bo izšla.

V tej smeri se je posebno vedno mnogo trudila Belgija, ki bo po vojni potrebovala pomoč Anglije in še posebno, da bo hranila belgijsko prebivalstvo.

Rumunski kabinet odstopil

Rimski radio je naznanilo, da je rumunski kabinet odstopil. Poročilo, ki ga je prejela United Press, ne podaja nobenih podrobnosti, pravi pa, da je kralj Mihael odstop sprejel.

Malo prej je moskovski radio poročal o velikih demonstracijah v Bukarešti. Poročilo pravi, da so demonstrantje zahtevali, da vlada Konstantina Sanatesca odstopi in jo naj nadomesti vlada "narodne demokratske fronte." Baše okoli 70 tisoč ljudi se je zbralo pred kraljevo palačo v podelje in so zahtevali, da je postavljena vlada, ki bo mogla vstreti želji naroda.

Sforza po poslanik v Washingtonu

Iz Rima prihaja poročilo, ki pravi, da je italijanska vlada za svojega poslanika v Washingtonu imenovala grofa Carlo Sforzo. Obenem je bilo tudi poročano, da so se vse južno-ameriške republike odločile priznati italijansko vlado.

Ključ najden

Na zadnji zabavi v cerkveni dvorani na Osmi v New Yorku, v nedeljo, 29. oktobra je bil najden ključ. Kdor ga je izgubil, ga dobi v župnišču.

VOLITVE

Vsakdo naj ve, da ima vsak volilec časa tri minute v volilnem stroju in pri tem ga ne bo nikdo motil.

Pustite delavcem, da morejo voliti od 6 do 8 zjutraj; gospodinj naj gredo na volišče od 10 do 12 opoldne in od 2 do 4 popoldne, pa bodo mogli voliti delavci med časom, ki jim je dovoljen za obed.

Čas od 4.30 popoldne pa do 9 zvečer pa naj bo odmerjen onim, ki podnevi ne morejo voliti.

Delavci si naj zapomnijo, da so opravičeni za volitev do 2 uri časa s plačo, samo da delodajalec o tem pravočasno obvestijo.

Nikdo naj ne zamudi voliti, če ne volite je vaš glas izgubljen, vsak glas je potreben.

ZVEZA ZAPADNIH DRŽAV

V Londonu se vstvarja trdna zveza med zapadnimi evropskimi državami, kar pa najbrže ne bo vresničeno pred koncem vojne.

V diplomatskih krogih so že dolgo časa v teku tozadevni pogovori in dejanska pogajanja se bodo najbrže pričela, ko se bo v kratkem sestel belgijski vnanji minister Paul Henri Spaak z angleškim vnanjim ministrom Anthony Edenom.

Diplomatski krogi naznanjajo, da bo sestavljena zveza med Anglijo, Belgijo in Holando, pozneje pa se bosta pridružili še Francija in Norveška ter mogoče tudi Švedska, ki je že izrazila željo, da bi bila vključena v kaki mednarodni varnostni organizaciji.

Vsled svoje vojaške in gospodarske sile bo voditeljica take zveze Anglija in bo zavzemala isto stališče kot Rusija v vzhodni Evropi.

Zastopniki zamejnih vlad so živeli v istem mestu in so obiskovali iste prostore, zato so imeli dovolj priložnosti, da so se med seboj razgovarjali o tesnem medsebojnem sodelovanju. In tako se je pod vodstvom ministra Edena postavil temelj za zvezo zapadno-evropskih držav.

V tej smeri se je posebno vedno mnogo trudila Belgija, ki bo po vojni potrebovala pomoč Anglije in še posebno, da bo hranila belgijsko prebivalstvo.

USODA NAJVEČJEGA LAŠKEGA PARNIKA

Nekdaj največji in najraskošnejši italijanski potniški parnik "Rex" so napadli angleški bombniki in slika ga kaže, ko leži prevrnjen v morju južno od Trsta.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st YEAR

Glas Naroda is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

Glas Naroda izkaja vsaki dan izvzemki sobot, nedelj in praznikov.

GLAS NARODA, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

Velesile in Balkan

Napisal Herbert J. Seligman.

Angleški uradni krogi v Washingtonu kažejo veliko zanimanje v to, da bo v kratkem prišlo do sporazuma med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo glede razmer na Balkanu in v vzhodnih predelih sredozemskih dežel, kjer morajo Rusi in Angleži najti zadovoljiv modus vivendi — zadovoljiv za obe velesile in za narode Balkana.

Washingtonski krogi zdaj, po obisku Winston Churchilla v Moskvi, ostro zavračajo vse govorice o rivaliteti med ruskimi in angleškimi silami na območju Balkana. Pokazalo se je, da so vse te govorice neutemeljene in prazne, do čim so stvarni dogodki le potrdili, da so angleški in ruski interesi skupni na političnem kot na vojaškem polju.

Pred nedavnim časom so poročale brzojavke časnika, da so ruske oblasti zavrnile britanske in ameriške petrolejske izvedence, ki so želeli potovati v Ploesti. Washingtonski britanski krogi ne vidijo v tem nobenega profita — ves okraj teh petrolejskih polj je namreč zdaj še v zoni vojaških operacij, tako da bi bilo nes pametno pričakovati, da bodo mogli svobodno potovati nastavljenici zasebnih tvrdk, ki se pečajo z gospodarskimi vprašanji privatne značaja.

V splošnem prevladuje mnenje, da so poglavitne točke angleških in ruskih interesov na Balkanu in v vzhodnih predelih Sredozemlja naslednje:

- 1. Poglavitna skrb Rusov je v tem, da si zavarujejo svoje meje.
2. Velika Britanija pa ima sličen interes v tem, da si zavaruje svoje prometne zveze skozi vzhodni del Sredozemskega morja.

Značilno je za te smernice — tako pravijo washingtonski britanski krogi — da se krijejo in celo medsebojno podpirajo.

Dober dokaz za dejstvo, da je bil dosežen popoln sporazum, je najti v tem, da pripravljajo Rusi zdaj velikanško ofenzivo v vzhodni Evropi, kjer bodo navalili na Vzhodno Prusijo. Okupacija Grške pa bo prepuščena britanskim silam. Pomisliti je treba tudi na to, da so Rusi sami poskrbeli za to, da so se Bolgari umaknili iz grške Tracije. Bolgarija je se nahaja v ruski varnostni sferi.

Ob Jadranskem morju je na jugoslovanskem ozemlju maršal Tito kar najožje sodeloval z Rusi, toda sodeloval je tudi z generalom sir Henry Maitland Wilsonom, zavezniškim vrhovnim poveljnikom v Sredozemlju. Britanska vojaška mislija je bila celo prva zavezniška mislija, ki je bila poslana v glavni stan maršala Tita, da vspostavi zvezo z narodno-osvobodilnim gibanjem.

Ako bosta zavladata na Balkanu mir in blagostanje, bo to ravno toliko v korist Rusom kot Angležem — to skupnost anglo-ruskih balkanskih interesov poudarja tudi uradna izjava, katero so objavili po zaključku konference med Stalinom in Churchillom v Moskvi in v Londonu.

V tej skupni izjavi je bilo rečeno: "Obe vladi sta se sporazumeli glede skupne politike napram Jugoslaviji, katero smoter bo, da se posveti sleherni zračni sili do zadnjega droba proti unikajočim se nemškimi armadam in ureditvi notranjih razmer in težkoč v Jugoslaviji."

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNA "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

PARTIZANOVNO PISMO

Naša naročnica, Mrs. K., je prejela od slovenskega sina Partizana pismo, ki se glasi:

Na položaju, 27. julija '44
Draga moja mama!

Morda se boš začudila, ko boš dobila to moje pismo. Mislim, da mineva že štiri leta, ko sem se zadnjič oglasil. Vojna je kriva, da se nisem mogel niti jaz niti oče ali mati oglasiti. Danes sem slučajno dobil priiliko pisati in oddati pismo, da bo odšlo v incenzstvo.

Med tem časom, ko se nisem imel prilike oglasiti, se je dogodilo mnogo, mnogo novega.

Ako te zanima, kako sem jaz prebrodil te težke čase, ti naj kratko opišem. Bil sem v jugoslovanski vojski, ko se je pred tremi leti začela vojna tudi pri nas. Pa sem srečno dospel domov. Komaj pa sem prišel domov, so me že iskali italijanski fašisti, da bi me zaprli. Pa sem jim ušel. Pred tremi leti sem šel v partizane in se z drugimi začel tepsti proti Italijanom. Pa nisem imel sreče. Nekaj časa sem nosil puško tam za Ljubljanskim Vrhom, pa so me enkrat ujeli Italijani. Pretepli so me, stradali in mučili na vse načine, da sem komaj ostal živ. Srečo sem imel, ker jim nič nisem priznal in so me pustili pri življenju, čeprav sem že večkrat stal pred puškami, v pripravljenju, da me bodo ustrelili. No pa so me le poslali v Italijo prav na Sicilijo na en otok, kjer sem stradal dve leti. Ko so pa prišli Amerikanci in Angleži na Sicilijo, so me Italijani odvlekli v severno Italijo, odkoder sem takrat, ko je Mussolinija vzel hudič, pobegnil domov. Komaj sem prišel domov, so me že hoteli nemški podrepaniki, ki jim pravijo pri nas domobranci, ujeti in me odgnati v nemške logorje zopet stradati. Seveda jih nisem čakal, pobegnili sem v partizane, kjer se že dolgo nahajam. Živim dobro, sem zadovoljen in upam, da bo kmalu konec.

Pri nas doma sta še oče in mati živa. Živita v pomanjkanju, kakor večinoma vsi ljudje pri nas. Sem in tja jih zmerjajo nemški podrepaniki domobranci, ker sem jaz pri partizanih. A ker sta že stara jih pustijo pri miru, ker mnogo drugih so odvlekli v Nemčijo. Tako je od poznanih v Nemčiji Jeklečkova Franca, in še mnogo drugih. Maletovo Betko so Italijani ubili. Iz Mirk jih še ni dosti padlo, ampak iz Vrhnike jih je pa več pomrlo v Italiji in tudi pobili so jih. Pozgali so tudi nekaj hiš. Mačkov Tone iz Verda, ki ima tudi neko žlahto v Little Falls, je padel v boju z Italijani. Tudi od Petračevih sta dva v partizanih.

Drugače pa živno dobro, posebno tukaj na ozemlju, ki smo ga osvobodili in nam Nemci nič ne morejo. Večkrat so se že udarili partizani z Nemci in prej z Italijani okrog Vrhnike. Stampetov most smo že dvakrat podrl, da ne bi mogli Nemci pošiljati novih vojakov v Italijo proti Amerikancem in Angležem.

Na Vrhniki pa še Nemci preganjajo ljudi, kradejo živila in denar. Pomagajo jim pa domače barabe, ki niso od njih nič boljše. Oni poznajo ljudi, pa pokažejo Nemcem, kdo je za partizane in takoj ga odženejo v Nemčijo.

Sedaj sta tudi naša mati in tudi oče zelo navdušena za partizane, ker vidita, da bodo oni napravili najlepši red pri nas doma. Tudi vsi na Vrhniki so zelo za nas. Edino taki kot je Marolt, Černetov Neca, ki ima tovarno in žage, in še par takih bogatašev, so za Nemce in proti nam, ker se bojijo, da homo tudi mi kdaj komandirali, kako hočemo živeti.

Če bom še kdaj dobil priliko

ko pisati vam, bom poslal tudi kako sliko, boš vsaj videla, kako zgledam kot partizan. Sedaj smo kar zadovoljni, ker nam Amerikanci in Angleži pošiljajo pomoč v orožju in tudi v hrani.

Potem pa, ko bo konec vojne, se bom pa najbrže kar takoj oženil, ker mati in oče sta že stara in ne moreta niti delati. Očeta je pred enim letom zadela kap in od takrat ni več zdrav. Vedno je kaj bolan. Mati je pa še zadosti trdna in izgleda, da bo še dolgo živela, česar sem kar vesel. Obema pa je zelo žal, da ne moreta nič pisati vam v Ameriko. Pa tudi skrbni jih, če ste še vsi živi. Če morete, pišite, a ne vem če bo prišlo. Vsaj takoj, ko bo konec vojne, se oglasite. Jaz se bom ob vsaki priliki. Draga mati, prosim te povej vse tudi še obema tetama in drugim. Pozdravi jih.

Te pozdravlja in poljublja tvoj vdani sin,

France Cosettre.

KAMPANJA ZA F. J. LAUSCHETA

Lorain, O. — Kadar gre za čast in povzdigo slovenskega naroda v ameriški javnosti, ne zao-stajamo v Lorainu.

Med zavednimi Slovencei so za kampanjo našega rojaka kandidata F. J. Lausche za gubernerja države Ohio, nabirale prispevke sledeče:

- Mrs. Frank Gorenshek 1671 E. 36th St.
Mrs. Valentine Gradisek 1714 E. 30th St.
Mrs. John Kumse 1735 E. 33rd St.
Miss Mannie Perušek 1860 E. 30th St.
Miss Mary Polutnik 1711 E. 30th St.
Mrs. John Tomazic 1763 E. 36th St.
Mrs. Frank Tomsic 1729 E. 34th St.
Svota \$203.50 je bila poslana z imeni kampanjskemu odboru, tajniku John E. Lokar.

Upamo, da trud in dobro volja delavcev in prispevateljev ne bo brez koristi. Da v letu 1945 lahko s ponosom zremo v mesto Columbus, ko nas bo tam zastopal Hon. Governor F. J. Lausche.

Vida Kumse.

"SLOVANOV" KONCERT V BROOKLYNU

Brooklyn, N. Y. Slov. pevsko društvo "Slovan", priredi velik koncert v prazno 30-letnice svojega obstanka in sicer v nedeljo, dne 19. novembra 1944, v dvorani Slovenskega doma na 253 Irving Ave. (vogal Blecker St.) Brooklyn, N. Y. Začetek ob 3.30 popoldne.

Na programu nastopi "Slovan" v več točkah in potem skupaj s Tamburaškim zborom. Na programu nadalje sodelujejo: Naši znani in priznani pevki Miss Anna Kepic in Miss Olga Turkovich-Christie, kakor tudi naš znani operni pevec Mr. Tone Šušter.

Na programu je tudi za to slavnost zelo zanimiva igra. Po programu bo za ples igral izvrsten orkester.

Mesto vstopnine se bodo to pot prejemale prostovoljni prispevki, ki so namenjeni našemu trpečemu narodu v stari domovini, ter jih bo "Slovan" izročil Jugoslovanskemu pomožnemu odboru.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podrtalo ta ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebitine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko grejo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vna prej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

ŽIVIZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana. 13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 W. 18th Street New York 11

Dragi rojaki in rojakinje iz Greater New Yorka in okolice, posetite to priredbo v velikem številu, ter s svojo navzočnostjo pripomorete do boljšega gnotnega uspeha, da se bo zamogo iz te priredbe poslali kolikor mogoče vojni znesek našim revežem v domovini. Pomislite da koliko se trudi članstvo "Slovana" s tako priredbo s katero pride tudi veliko stroškov, ter kot razvidite je odločilo, da se vsi prispevki pošljejo našemu trpečemu narodu v stari domovini. Pridite torej v velikem številu. Poleg tega, da boste imeli par ur tepega duševnega užitka, boste obenem pomagali tudi svojemu narodu.

Torej kličem vam: na veselo svidenje v Slovenskem domu, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y., v nedeljo, 19. novembra, 1944.

A. F. Svet, nadzornik "Slovana"

TUKAJ SE GLASUJE TAJNO IN SVOBODNO

All American Committee for Dewey and Bricker v New Yorku prosi so objavo sledečega poročila:

Mnogi državljani, kateri so se priselili v to deželo, so lahko videli, kako se v ne-demokratskih državah voli, in so še vedno pod vplivom, da je treba biti tudi tukaj zelo opretno z ozirom na volitve itd., misleč, da vedno lahko kdo pronajde za katere so volili itd. Tudi so mnenja, da morajo voliti po volji svojih delodajalcev, ker v nasprotnem slučaju so v nevarnosti, da izgube svoje delo.

Taka stvar se v tej deželi ne more prigoditi, ker v tem oziru je dana vsakemu posamezniku prosta volja. Noben ne more vedeti z a katerega kdo glasuje. Pri tem je torej tak strah popolnoma neopravičen in brezpotreben. Tudi ni rečeno, da na dan volitev, morate glasovati za isto stranko pod katero ste podčrtali s krišcem, ko ste se registrirali.

Vsekakor vsi tisti, ki so se registrirali je potrebno, da volijo na 7. novembra, ker ako smo lahko čakali morda uro ali dve, ko smo se registrirali, bomo tem lažje zamudili pet ali deset minut na dan volitev ter s tem izpolnili svojo državljansko dolžnost, za dobrobit domovine in človečanstva.

All American Committee for Dewey and Bricker.

RAZGLEDNIK

VELIKOST "BILJONA"

Kljubo temu, da čitamo v časopisju danuadnem o izdatkih, ki segajo v bilijone dolarjev in o vojnih posojilih naše republike, ki znasajo kar na tisoče bilijonov dolarjev, je med nami le malo ljudi, kateri same sebe vprašajo: "Sem li star bilijon minut?" Minuta je namreč izredno kratko merilo časa, dasiravno pomenja mnogo, ako človek zamudi svoj dnevni vlak, ki ga popelje na delo, le za eno minuto. Mnogo starih in ostarelih ljudi je mnenja, da so živeli že najmanj bilijon, oziroma tisoč milijonov minut.

Nekateri ljudje, ki imajo zlasti ob dolgotrajnih zimskih večerih dokaj časa na razpolago, računajo: 60 minut preteče vsaki uri; na dan imamo 24 ur; leto ima 365 dni — in, ko pridejo do konca svojih računov, pronajdejo, da ako bi zamogli živeti bilijon minut, morali bi ostati na "tem" svetu in živeti kar — 1903 leta. In — ako ne vračunamo obresti, ter ako bi hoteli spraviti skupaj svoto milijon dolarjev, morali bi človek, ki bi na ta način hranil svoj denar za "stara leta" zaslužiti vsako minuto po \$1, ter pričeti hraniti ta denar že leta 41 po Kristu, kar pomenja, da bi moral hraniti denar kar 1903 leta, in sicer z obrestmi, po \$525,600 na leto. (Potem bi bili vsi bogati,

ako bi živeli devetnajst stoletij.

Zgorajšen kratak primer nam dokaj dobro označi velikost bilijona, dasiravno, kakor zgoraj omenjeno, se sedaj pri nas vedno govori le o bilijonih dolarjev. Letne obresti računane po dva od-totka, znašajo dvajset milijonov dolarjev na leto.

Rečimo, da je pri nas, v Ziedinjenih državah petdeset milijonov ljudi zaposlenih in da ti ljudje delajo po osem ur na dan in po šest dni na teden; da imajo ti ljudje vsako leto po dva tedna počitnic in da poleg tega praznujejo tudi za božič po en dan; in rečimo nadalje, da vsakdo iz med teh 50,000,000 uslužbencev plačuje vladni po \$1 na uro, oziroma po \$2,400 na leto, vzelo bi kar dve leti, predno bi ti ljudje poplačali vladni dolg v znesku 240 bilijonov dolarjev. Toliko je namreč naš sedanji državni dolg, ki pa bode skoraj gotovo narasel do svote 300 bilijonov dolarjev, pred koncem l. 1945.

Radi tega je umestno, da vsakdo, ki plačuje dohodniške davke, pomisli koliko svoto pomenja bilijon dolarjev. Nabrali smo mnogo bilijonov dolarjev v vojne svrhe, in kljub temu vlada še vedno lahko dobi od našega prebivalstva nadaljna bilijon-dolarska posojila, ako bodo baš potrebna.

100,000 francoskih kvizlingov pred sodščem

Pariz. — Te dni pričela je francoska vlada v splošno aretacijo in lovom na francoske kvizlinge in v zgodovinski pravosodni palači, Palais de Justice, pričelo se je vse polno obravnav proti francoskim izdajalcem. Vlada naznanja, da upa, da bode tekom prihodnjih šest mesecev lahko sodila in obsodila najmanj 100,000 kvizlingov, kateri so prodajali Francijo in njeni lojalno prebivalstvo nacijem tekom nacijske obupacije.

Kakor znano, je bil prvi med temi lopovi, časnika, George Suarez, kateremu so nacijski plačevali po \$15,000 na mesec kot uredniku nacijskega francoskega lista "Aujourd'hui".

Obsodba tega kvizlinga, bode nekaj uzor vseh nadaljnjih obsodb, katere bodo proglašene proti drugim kvizlingom. In ta obsodba se bode, ali se je že glasila "na smrt s streljanjem."

Po tem uzoru se bodo glasile tudi obsodbe v vseh drugih osvobojenih državah, kjer so dosedaj vladali kvizlingi. — Slovenski kvizlingi: Kindly note ...

DELO DOBE

Sivalke izvežbane na Millinery in na šivanje slamičkov. Tedenska plača \$65, ter čas in pol za čezurno delo

Dolga sezija. Vprašajte pri: LAPOFF & SAUL 13 West 36th Street New York City

11-2, 3, 6

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitnega pisatelja Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je malom teh knjic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtju gotovino oz. znakce (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisov brez podpisov in oznak ne prisključimo. Dopis na štirinajste številke naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo objavljani.

Dopis se nam vedno dobrodošli, ker smatramo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki dobro razumejo med seboj pogovarjajo.

ČAS SE SPREMINJA HITRO

New York, N. Y. — Gotovo se še spominjate, že vsaj po tako lepem obisku "Slovanskega" piknika, ki se je vršil nekako sredi preteklega junija v Ridgewoodu.

Tisto jutro sem bil zelo nervozen: Nekaterim prijateljem sem obljubil, da jim ob tej priložnosti prinesem Partizanske zvezde, katere sem do časa, ko sem jo podaril Miss Josephini Peshel, lastoval edino jaz.

Pri izdelovanju teh zvezdic za moje prijatelje, se me je lotila, že vsaj tisti čas, držna dekla, mislil sem si: Zakaj bi se samo nekateri ponašali, in javno kazali svoje prepiranje in naklonjenost do Partizanskega pokreta in NOV, saj so gotovo med nami še drugi, ki niso tako glasni in predrzni, kakor smo mi, vendar pa morajo v sren čuti isto, saj prihajajo ravno od istega naroda, kakor mi!

Namisto nekaj zvezdic, sem jih izdelal in zavil v zavojček 97. Z njimi sem se napotil na "Slovano" piknik in se pripravil na javno obsodbo.

Ko sem prišel na prostor, sem prosil Slovanove fante, ako se te zvezdice lahko pomudijo občinstvu. Z odobravanjem so pristali na to prošnjo, in mlada Miss Josephine Peshel mi je priskočila na pomoč.

NAŠ FOTOGRAF

The Home of Beautiful Photography
57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. HEgeman 3-6046

Note
za
KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO

35 centov komad —
3 za \$1.—

- * Broom of Spring
- * Time of Blossom (Cyretal čas)
- * Po Jeneru
- * Kolo
- * Spavaj Milka Moja
- * Orphan Waltz
- * Dekle na vrtu
- * Oj, Marička, poglajaj
- * Barčica
- * Mladi kapetaš
- * Gremo na Stajersko
- * Stajerski
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Židana marek
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptičica ta mala
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptičica ta mala
- * Helena Polka
- * Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj
- * Dol a pianino
- * Barbara Polka

ZVEZEK 10 SLOVENSkih PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moja dekle je še mlada
Barbara polka
Naročite pri:
Knjižarna
Slovenic Publishing Co.
216 W. 12th Street
New York 11, N. Y.

mož s tem, da jih je ponudila posetnikom. V par pičlih urah je zmanjkalo teh narodnih simbolov, in Miss Peshel mi je izročila — \$31.10, katere sem izročil Mr. I. Ručigaju in Mr. M. Peshelnu, da to svoto kot prvi izkupiček Partizanskih zvezd, podarijo v SANSov sklad.

Veliko rojakov si je takrat pripelo ta znak na vidni prostor na površniku; dosti je pa bilo takih, ki so imeli voljo dobro, in so sledili narodni zavesti, vendar so pa še imeli nekaki strah pred tistimi, ki so nam Partizane z rdečo zvezdo slikali kakor nekeke vrage z rozički; in taki so si pripeli ta znak pod ovrtnik površnika, ali pa na zadnjo stran ovrtnice.

Na tak način sem se pri marširanjem nasmodil, ko sem ga vprašal: "No, zakaj pa Ti ne kupiš zvezde, ali se bojiš rdeče barve?" Na to vprašanje hitro obrne ovrtnik in pravi: "Tukaj je! Ali sedaj verjameš?"

Tako je bilo s temi zvezdicami od početka, in to je komaj nekaj mesecev nazaj. Na srečo je pa med broklynskimi Slovanci skoraj 75 odstotkov naprednjakov in patrijotov svoje rojstne domovine. Videli so v tem narodovem simbolu nekaj več, kakor pa le mimoideči izzivalni znak, kateri bi naj bi bil le namenjen v naganjivost in draženje.

Pri tem zaslužijo največje priznanje Miss Josephine Peshel, oziroma cela Peshelova družina; Mr. Ivan Ručigaj, in pa Mr. Ludvik Mutz, ki so po prvem vspehu tako neustrašno posegli po tem simbolu, in ga ponudili javnosti, katere je ravno tako upravičena do najvišjega priznanja, ker je preplačala ta znak, da so se doslegle naravnost presenetljive svote v narodni dobrodelni namen.

Zdi se mi, da sem enkrat zapisal, da želim, da bi ta narodni znak našel dom v vsaki slovenski hiši v Ameriki, in da bi našel prostor v srcu vsakega ameriškega Slovanca in Slovenke. Ta želja se mi zdi, da se vresničuje, ker danes gredo naročila za te simbole v stotim in tisočem številu. Ta simbol je tudi našel prostor v srcu našega človeka! Ne plačujemo ga več na vago, ker so prišli do prepričanja, da ni bil vstvarjen za biznes, pač pa v korist trpečega in za svobodo vmirajočega naroda v stari domovini. Zato danes skoraj nobeden ne podari zanj manj kakor 1 dolar ali več. Najvišji rekord o tem dosedaj vzdržuje slovenska naselbina v South Norwalk, Conn., ki je prispevala za 15 zvezd 75 dolarjev, in družinski rekord je pa odnesel Mr. Julius Adamič iz Brooklyna, ki je kupil zvezdo za sebe in plačal zanj 1 dolar, za zvezdo svoje soproge pa \$10, toraj \$11 za dve zvezdi.

To svoto sem poleg drugega izročil pretekli petek na seji pomožnega odbora za War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent v Slovenskem domu v Brooklynu.

Pri tej priložnosti sem tudi izročil \$5 za religni fond, kateri dar je poslal Dan Goleš iz Roundup, Mont., in pa 1 dolar za partizanski fond, katerega je tudi on podaril za poslano mu zvezdo. To svoto sem prejel potom Mrs. Math Panion iz Roundup, Mont.

Poleg tega je bilo tudi vključenih \$1.50 za 2 zvezdi, katere je naročila Mrs. Annie Eltz iz Los Angeles, Cal., katere je tudi izdelala krasno jugoslovansko zastavo z rdečo zvezdo na belem polju. To krasno umetniško delo je podarila v ko-

rist trpečemu jugoslovanskemu narodu, in se sedaj nahaja v glavnem uradu War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent.

Take številke in imena se mi zdi potrebno, da jih sem pa tam objavim, ker javno potrdilo se mi zdi najboljše. V tem tudi vidim, da tisti, kateri posegajo po tem simbolu, ne samo da v preplačanju materijalno pomorejo trpečemu narodu, pač pa tudi veliko prispevajo k moralnemu povzdigu narodnega pokreta.

Vsak slovenski, oziroma jugoslovanski rodoljub, bi moral uvideti, da le ta simbol nosi v sebi tisto čudežno moč: Moč, ki je združila ves jugoslovanski narod, od gorskega pastirja do univerznega profesorja; od poštenega patrijotičnega klerika do mednarodnega komunist!

Vse to se zgornja pod petkonočasto rdečo zvezdo, ki je dala narodu toliko čudežne moči in odpora, da barbarški sovražnik, ki je pljunil v obraz celemu svetu, ni v vseh teh dolgih, smrti in groze polnih letih, zamogel popolnoma okupirati njegove zemlje.

Mogoče boste sklepali, da sem kak fanatik, ki verujem v kake skrivnostne moči v sorodu s čudeži. Mislite pa, kakor vam je drago, ker mene samnega moti resnični doživljanj, kateri se je zgodil v družini prijatelja Mr. Ivan Ručigaja iz Brooklyna, N. Y., pa naj si bo to le slučaj, ali pa kaka druga sila, za katero smo mi presibiki jo razvozljati.

Kakor sem že prej omenil je bil Mr. Ručigaj eden med prvimi, ki je vneto počel razširjati ta partizanski simbol "rdečo zvezdo", med tukajšnjimi rojaki, in sicer stoprocentno v narodovo korist.

Njegov starejši sin je poročnik v ameriški armadi. Dodeljen je bil kot bombardir zračne armade neke v Italiji, in na ta način je moral večkrat preleteti jugoslovansko ozemlje. Pred par meseci pa dobi Ručigajeva družina žalostno poročilo od vojnega urada, in sicer, da je poročnik Ručigaj pogrešan. Mislimo si lahko, kaj v takem času pomeni tako poročilo za očeta, posebno pa za mater, skoraj toliko kakor izgubljen.

V solzah in obupanih skrbih so potekali tedni v Ručigajevi hiši, matere Mrs. Ručigaj, vedno tako aktivne, na vseh narodnih prireditvah sploh nismo več videli.

Prišel je pa dan po noči temnih skrbi in obupa. Ručigajevi so dobili poročilo od vojnega urada, da je poročnik Ručigaj živ in zdrav, par dni Norwalk, Conn., ki je prispevala za 15 zvezd 75 dolarjev, in družinski rekord je pa odnesel Mr. Julius Adamič iz Brooklyna, ki je kupil zvezdo za sebe in plačal zanj 1 dolar, za zvezdo svoje soproge pa \$10, toraj \$11 za dve zvezdi.

Pri tej priložnosti sem tudi izročil \$5 za religni fond, kateri dar je poslal Dan Goleš iz Roundup, Mont., in pa 1 dolar za partizanski fond, katerega je tudi on podaril za poslano mu zvezdo. To svoto sem prejel potom Mrs. Math Panion iz Roundup, Mont.

Poleg tega je bilo tudi vključenih \$1.50 za 2 zvezdi, katere je naročila Mrs. Annie Eltz iz Los Angeles, Cal., katere je tudi izdelala krasno jugoslovansko zastavo z rdečo zvezdo na belem polju. To krasno umetniško delo je podarila v ko-

SLOVENCEM V CHICAGU IN OKOLICI

Skupna slovenska društva v Chicagu bodo imela veliko prireditev v nedeljo 26. novembra v Šolski Dvorani na Čermak Rd. in Wolcott St. Pričetek programa bo točno ob 3. uri popoldne. Po programu bo ples in prosta zabava. Za ples bo igrala dobro poznana Pucel-Foys godba. Na programu bodo nastopili slovenski pevski zbori, kakor tudi posamezni umetniki z različnimi nastopi, kot je že bilo naznanjeno v časopisih. Vstopnina je samo 50 centov. Ves čisti dobiček te prireditve gre za Ameriški Rdeči Križ.

Mislim, da ni potreba posebej povdarjati, kako ogromno delo vrši ta organizacija, posebno sedaj v vojnem času. Lahko ste opazili v časopisju, da pri strašni nesreči, katere je zadela Cleveland, in posebno naše rojake, je bil Rdeči Križ prvi na mestu, in vršil svoje plemenito delo tam, kjer je bila potreba največja. Kadarkoli zadene velika nesreča ljudi, in to ne glede v katerem delu sveta, je Rdeči Križ prvi, kateri pomaga trpečim ljudem. Seveda so pri upravi in delovanju te organizacije nerodnosti in napake, toda vse to se mora oprostiti, ako imamo samo malo pojma o delu, katerega vrši Rdeči Križ. Dolžnost nas vseh je toraj, da pridemo na prireditev 26. novembra in s tem pokažemo, da tudi Slovenci razumemo pomen Rdečega Križa.

Druga zadeva, katere mora biti ravno tako važna za vsakega Slovanca, oziroma Jugoslovana, je takojšnja pomoč ljudem v stari domovini. Človek se čudi, da sedaj, ko je potreba tako nujna, se dobijo med nami ljudje, kateri se vedno odlašajo in trdijo, da ni še pravi čas darovati. Počakajmo še nekoliko časa in vse, kar se je nabralo za pomoč stradanim in bolnim ljudem, bomo lahko poslali v Jugoslavijo za nagrobne vence žrtvam, kateri bodo umrle pri čakanju na našo pomoč. Kaj je vzrok, da se ne pomaga sedaj z denarjem, kateri je bil nabran v to svrhu? Mogoče, da se gre tukaj za čast in kredit, katerega je kdo pričakoval in ga mogoče sedaj ne bo dobil. Ni važno, ako tisti, kateri tudi v resnici delamo in žrtvujemo, ne dobimo kredita in časti; zelo važno in potrebno pa je, da ljudje, ki umirajo in stradajo, takoj dobijo pomoč. Pustimo naše sebičnosti na stran, ker kadar umira narod, ne smejo priti ambicije in koristi posameznikov v poštev, ker kdor stoji na potu hitri pomoči sedaj, ni dober Slovenec, oziroma Jugoslovan. Razlogi, da stvari ne bodo prišle v Slovenijo in da bomo dali šele takrat, ko bo vsa Slovenija osvobodjena, so popolnoma brez podlage in neutemeljeni. Resnica je, da je bilo na tisoče naših ljudi izgnanih, takoj ko je Hitler napadel Jugoslavijo, v Srbijo in so še danes tam. To so žrtve slovenskega naroda, katere najbolj krvavo potrebujejo takojšnjo pomoč.

Resnica je, da je na tisoče naših fantov in deklet pri partizanih, in vsi ti se nahajajo v osvobojenih krajih Jugoslavije, in jih vsaka pomoč lahko takoj doseže. Kdor odreka tem junakim boriteljem za svobodo takojšnjo pomoč, je janičar slovenskega naroda. Ves demokratični svet jih slavi in občuduje, edino Hitlerjevi somišljeniki jih blatijo in napadajo. Da, dvanajsta ura je tukaj, in kdor ne pomaga sedaj, nima slovenskega srca. V starem kraju ni strank, tam si katoliški duhovnik in komunist

bratsko delita skorjico kruha in eden drugemu pomagata. To niso moje besede, pač pa ponavljam besede, katere je izrekel slovenski župnik, kateri je dejansko videl gorje v Sloveniji, takoj ko je sovražnik napadel našo zemljo.

Bratje in sestre, ne igravimo se z krvjo in življenjem slovenskega naroda; pomagajmo da tako rešimo vsaj tisto, kar se še rešiti da. Slovenci v Chicagu in okolici smo organizirali poseben odbor, kateri bo zbiral obleko in denar, da se napolni prvo ladja, katere bo odplula proti Jugoslaviji enkrat v novembru mesecu. Vem, da ne bo med nami niti enega, kateri bi ne hotel pomagati in storiti, kar veleva mu stan. Odprite srce, odprite roke, otirajte sirotam solze! —

Kdor pa sedaj ne pomaga, svoj narod taji, in še zemlja slovenska ne bo pila njegove krvi. Darujmo in pomagajmo sedaj, da bomo lahko z mirno vestjo rekli, da smo tudi mi pripomogli rojakom in starem kraju izgraditi novo svobodno in srečno Jugoslavijo.

Anton Krapenc.

Povratek iz bolnišnice

Mrs. Matilda Pavlič iz St. Albans, L.I., o kateri smo pred dnevi poročali, da jo je zadela kap in da je bila prepeljana v bolnišnico, se je večeraj vrnila na svoj dom. Je sicer že precej okrevala, pa bo vzelo še nekaj časa, da se popolnoma pozdravi.

Novi naročnik

Schmacker, Ont. — Cenjeno uredništvo. Tukaj vam pošljem money order v znesku \$3.50 za polletno naročnino. Sem novi naročnik; zaradi tega ker nas je več domačinov, tukaj, pa je eden naročen na en časopis, a drug pa na drugega, tako da lahko vse breme. Zdaj sem se odločil, da si ga bom sam naročil, ker "Glas Naroda" je najboljši list in najbolj enakopraven. Zatorej nam želim veliko uspeha, pa do tistih novih naročnikov. S pozdravom

Mike Staresinič

POZIV SLOVENSkim DRUŠTVOM

Združena Slovenska Društva v New Yorku obdržujejo seje vsak prvi petek v mesecu v Slovenskem Domu v Brooklynu.

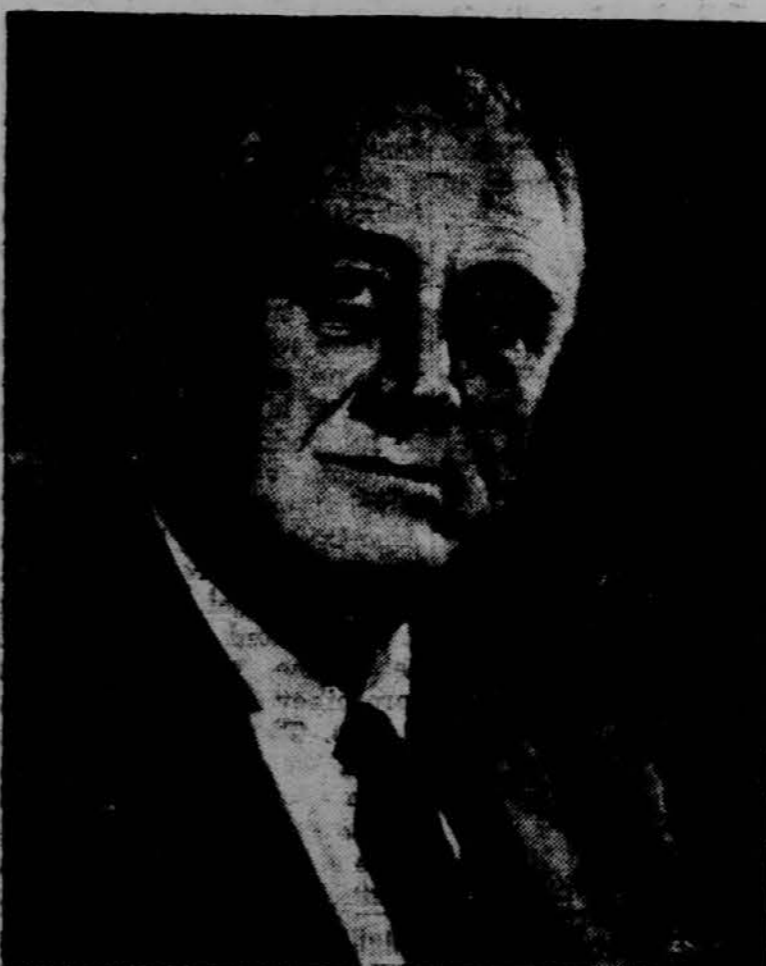
Če vaše društvo še ni pridruženo, pridružite se!

Odbor.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

POLITICAL ADVERTISEMENT POLITICAL ADVERTISEMENT POLITICAL ADVERTISEMENT

Slovinci zvesto in trdno stoje v podpiranju PREDSEDNIKA ROOSEVELT-A

prepričan in pravi
PRIJATELJ
JUGOSLAVIJE

Navzlic zapeljivim obljubam republikanskih voditeljev so se slovenski Amerikanci natanko prepričali, da more le iskušenosť pravega demokrata pomagati Jugoslaviji v njeni pravični borbi in pravici do neodvisnega in svobodnega obstoja. Strup pšice, ki je izstreljena iz temnega skrivališča ali iz praznih fraz, ki ne povedo nič važnega, ne bo premenila slovenskih Amerikancev, ki na volilni dan

bodo volili:

naslednika WOODROW WILSON-A in

VSTVARITELJA ATLANTSKEGA ČARTERJA

Franklin Delano Roosevelt

— NATIONAL DEMOCRATIC COMMITTEE

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

I.

Iz mrkega jutra se je bil porodil otožen, zaspan dan. Le no in dolgočasno so se plazile sive megle ob obronkih hribov; kakor velikanske mačke so bile videti, ki zalezujejo potuhnjeno svoj plen. Semtertja je potegnil že dokaj oster veter ter odtrgal tintam ovenel list, ga gnil nekaj časa po zraku, kakor bi se norčeval iz njega, potem pa ga pustil pasti na mokrotna tla. Lastavična gnezda pod lesenimi stropovi so bila prazna, po vrteh je bilo puho in mrtev. Redkokdaj je zasčinkal s slabotnim glasom kak ščinkavec, zapela kaka osamelca senica. Tem galsneje pa so se drle trdoklunne kavke, ki so prihajale trumoma, posedale pa cerveni strelhi in visokem drevju, počivale ondri nekoliko časa, pa se dvignile zopet in odhajale, polne očrtače s svojim neprijetnim kričanjem.

Solnce se je zaman trudilo, da bi predrlo goste, umazane oblake, iz katerih je pršil, kakor bi ga bil sejal kdo, droben dež. Včasih se je posvetilo malo, človek si je še bolj zaželel modrega neba, a takoj se je zopet stemnilo in dolgočasnost je bila le še večja.

Pri župni cerkvi sv. Petra, ki stoji na nizkem, prijaznem gričku, zadone otožno zvonovi. Lep je razgled s tega grička! Človek bi se vsedel sem ob lepem večeru in gledal bi in gledal dol v dolino na ravno polje, gledal bi in počival... Prijeten prostorček je to za oneza, ki se je utrudil in si želi odpočiti! To so izprevideli menda oni, ki so napravili na tem gričku pokopališče okoli cerkve. Prijetno je bilo res počivati tukaj, kajti tako lepo je duhtelo spomladi po lipovem cvetju in ob soparnih poletnih večerih je bilo tako hladno pod košatimi vejami mogočnih dreves, v katerih je zvenelo in šuštelo kakor pritajeno pripovedovanje vil in drugih božanstvenih bitij. Sem gori si je bilo nemara zaželelo marsikatero trudno srce, tu gori na lepem, prijetnem kraju is je želel oddehniti marsikdo, in zato so si bili izbrali ta prostor za večni počitek.

Počivalo jih je že dosti tu, a zdaj je bila izkopana nova jama... Zemlja je zevala, željna použiti, kar je bilo njenega! Med rjavimi, mokrimi kepani prsti so bile raztresene kosti in čisto na vrh je bil položen grobokop glavo, ki je gledala brez oči tako pomenljivo in režala se človeku, kakor bi mu hotela reči: "Tudi ti se prideš semkaj!" Zemlje naročje je bilo pripravljeno, da sprejme novo bitje v svoje okrilje, bitje, ki se je veselilo kdaj morda, a je še več trpelo in je sreča zanj, da si oddahne, da si odpočije v dolgem, dolgem spanju... Prijetno se bo počivalo tu, kajti tam ob zidu duhte košate lipe, tam se pojavlja v majniških nočeh skrivnostno šepetanje, tam šusti in šumi, tam zvonovi v košatih vejah tajinstvena pesem, kakor bi pela mati otroku, kadar ga zazibava v sladko spanje!...

Grozna je postelja, ki je tu pripravljena. Ječa je, kamor ne prodere solnčni žarek, temnica, iz katere ni rešitve. Neusmiljena je smrt-sodnica; kogar je obsodila, zanj ni milosti, kogar si je izvolila za žrtev, on se ji mora ukloniti, njen ukaz je neizpremenljiv! Kruta je smrt-kraljica, a njena beseda je pravična! Najmogočnejši je pri njej toliko, kakor najubožnejši. V smrti, edino v smrti je ono izenačenje, po katerem hreni tako željno človeštvo. V smrti je enak kralju berač, beraču kralj! Popolnoma pravična na zemlji je samo smrt in ker je pravična, ni grozna! Človek si želi pravice in si želi počitka in zato je mnogim smrt rešiteljica in tista temna ječa zaželeni kraj, ker tam ni srčnih bojev, ni duševnih muk, ni telesnega trpljenja, ni krivic in zatiranja.

Otožno done zvonovi, vsak zase poje svojo žalostno pesem, a glasovi vseh skupaj se družijo v pretresljivo ihtenje, kaplje pa, ki jih rosi nebo na zemljo, so kakor solze... Zvonovi čutijo s človeškim srcem... veselo pojo, kadar se veseli človek, a tožijo z njim, kadar mu žalost pretresa dušo...

Otožno done zvonovi... Tam dol v dolini pa se pomika dolga vrsta ljudi, a pred njimi nosijo štirje moške črno pregrnjeno krsto. Neposredno za krsto stopa mož štiridesetih let, poleg njega pa pet do šestletna deklica: soprog in hčerka one, ki jo neso k večnemu počitku...

Mirko je lice možovo. Trde so njegove stopinje. Iz njih se da sklepati, da je naupogljiva njegova volja. Žalosti ni znati na njegovem obrazu in suhe so njegove oči, kakor bi ne poznale solz. Dekletce poleg njega pa ihti, da bi se smililo neobčutnemu kamnu, in joka, kakor bi si dušo iz telesa izjokati hotelo, a od časa do časa vzdikne:

"Mamica, draga mamica moja!"

Žalostno done zvonovi v otožni jesenski dan, kakor bi čustvovali z ubogim detetom, ki je izgubilo svoje najdražje, svoje najljubše, in nebo se solzi, kakor bi imela usmiljenje s siroto, ki je imela zdaj samo eno, edino željo, da bi jo še kdaj poljubovala, ji še kdaj božala lica, sladka mamico — željo, ki se ji ni mogla izpolniti nikoli, nikoli...

Sprevod je bil dospel na grič. Krsto so nesli najprej v cerkev, kjer se je brala črna maša ter opravile ob nji mrtvaške molitve. Nato pa so jo dvignili zopet ter šli z njo na mesto, kjer se je imela s truplom, ki ga je hranila, izročiti materi zemlji. Zamolklo se je glasila molitev duhovnikov, v tem pa so vršili nosilci svoj posel. Položili so krsto na debele vrvi ter jo spustili v jamo, da se je začelo tisto otlo, pretresljivo bobnenje... In nato so zagrmle nanjo prve grude... Dekletce je nekaj časa stalo in strmelo, kakor bi se ne umelo, kaj se godi, potem pa zdrkne, kakor bi bilo hipoma zavedlo, na kolena, dvigne proseč roke kvišku ter vikne z obupnim glasom:

"Ne mame v jamo... ne mame v jamo!..."

(Dalje prihodnjič.)

Slovenci v Kanadi

Sudbury, Ont.

24. septembra je imela Zveza Kanadskih Slovencev vinski trgatav in je bilo jako vse veselo staro in mlado. Čistega dobička je ostalo v blagajni \$114.38. Prvič, priznanje gre odobru, ker je požrtvovalno delal brez odmora, drugi pa našemu Kazimirovemu orkestru, ker je poskočne polke in valčke igral in, tretjič, našim obiskovalcem, ko jih je bilo toliko število. Hvala vsem pristojnim. To se vidi, da smo za svobodno Slovenijo in federativno Jugoslavijo. Tudi iz naselbine smo odposlali 200 ton nove in ponošene obleke, in se še zmerom nabira v skladišču. Skladišče je, ko je bilo že prej omenjeno, na 370 Montague Street. Imena darovalcev bodo kasneje objavljena v časopisih. Ali ne zbiramo samo obleke, ampak tudi živež, posebno moko. Dozdaj smo nabrali en tisoč ton moke in se še zmerom nabira. Da bi vsaka naselbina toliko pomagala, kakor Sudbury, mislim, da jih ne bi zeblo in ne bi bili lačni. Sudbury šteje 35,000 prebivalcev. Za sebe smo oddelili za 2,000 oseb obleke in obuti. No, bratje in sestre v naselbinah Kanade in Amerike, kaj boste vi rekli na to? Nas je približno 10,000 duš Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ali imamo veselo in usmiljeno srce do svojih siromakov v stari domovini. Zdjaj je čas pomagati, oni kličejo: pomagajte — usmilite se nas!

Jugoslavanski parnik je že odpotoval v Jugoslavijo iz Montreala, ker je tam glavno skladišče cele Kanade. Samo mesto Montreal je nabralo nove in ponošene obleke in obuvale za prvi parnik, ko je šel preko luže.

Naj malo omenim, kakšno je naše delo. Naše delo je, da ženske in moški hodimo od hiše do hiše, da jih opominjamo, da kakšna je rodoljubna zavest do svojega bližnjega. Tako kot božja zapoved pravi: "Ljubi bližnjega, kakor samega sebe!" Tukaj se je ustanovil ženski krožek Slovencev, Hrvatov in Srbinov. Jih je že 62 članic in pozivljajo vse ženske, da stopijo v ta krožek. One obleke čistijo in šivajo, pomagajo moškim zavijati, ker ženske so bolj spretno zlagati v zaboje, kakor pa moški. Mi tukaj v Kanadi se bolj zavemo za Jugoslavijo, kakor pa v Ameriki. Zakaj? Mi v Kanadi smo novi naseljenci, mi smo prej živeli v Jugoslaviji, mi smo iskusili, kakšen režim je bil tam do vojne. Zato mi podpiramo, kar najbolj moremo, svobodno armado pod poveljstvom maršala Tita. V Ameriki so naši bratje in sestre, ki se zmerom mislijo, da so še Avstrijci. Zato je nesloga med nami, ker oni so bili nepravilno podučeni od nasprotnikov Slovenije ali Jugoslavije. Tisti, ki so lagali in pisali, so danes tihi, ker je prišla vsa resnica na dan, ali oni še ne mirujejo, ker imajo tajne seje med sabo, in svojim pristašem trobijo na uho, da

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23.

ZBIRANJE OBLAČILA

Mnoge podružnice ter posamezniki so pridno na delu za zbiranje obleke in drugega oblačila za potrebne ljudi v stari domovini. V mnogih naselbinah se ustanovljajo posebni odbori za vršitev tega dela, kakor tudi za zbiranje finančnih prispevkov. Druge jim bodo sledile. Živahno gibanje se je pojavilo v Chicagu, kjer bodo sklicali za ta namen občni shod dne 2. novembra, v Wilkes Barre, Pa., v St. Louisu, New Yorku, Detroitu, Clevelandu in drugih naselbinah. Naši listi in glasila so polni člankov, ki se v glavnem bavijo z tem vprašanjem. To je dobro znamenje, ki dokazuje voljo zavodnih ljudi do tega prepotrebne dela.

Mrs. Mary Groser Hougen, Berea, Ky., poroča, da je čitala naš apel v listih, ter je takoj odposlala v skladišče v New Yorku zabojček otroške obleke. Vse je v prvovrstnem stanju in tudi nekaj novega je dodala.

Sestra Antonia Aister iz Aurora, Ill., je poslala že tri zaboje moške, ženske in otroške obleke v skupni teži 96 funtov. V svojem pismu pravi: "Vedite, da sem se nemalo trudila vsi to obleke v red spraviti. Žal, da nimam pomoči, da bi še več obleke poslala." Ta sestra se pač zaveda velikanske potrebe naših ljudi v stari domovini, ter je s svojim pridnim delom postavila zgled drugim ženam. Upamo, da bodo tudi ostali naši Slovenci v Ameriki sledili sestri Aister in ji priskočili na pomoč. Njen naslov je 773 Aurora Avenue, Aurora, Ill.

V Livingstonu, Ill., se je vršil dne 22. oktobra važen shod, na katerega so bili povabljeni zastopniki slovenskih društev v okrožju Springfield, St. Louis. Pri tem je zelo aktivna sestra Theresa Speck, članica širšega odbora, ter John Spiller, distriktni podpredsednik S.N.P.J. Darovala je denar, ki ga je prejela za konvenčne vozne stroške, za kritje stroškov shoda. Rojakom v tem okrožju priporočamo, da se dorežljivo odzovejo apelu za pomoč.

Na seji 20. oktobra se je izvršil odbor SANSa v glavnem bavil z nerešenimi zadevami, ki so bile predložene ali sprejete na konvenciji ter z vprašanjem reliefa. Čitan in odobren je bil konvenčni zapisnik, ki bo z kongresnim zapisnikom vred natisnjen v knjigi. SANS si bo nabavil svoje lastne znake in simbol na njih bo zvezda Danica nad obrisom Triglavu, spodaj pa črke SANS.

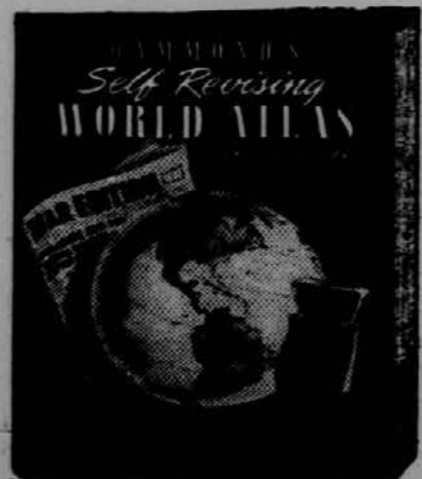
je to samo komunistična propaganda. Tako, ko se narod bori za svobodo in pravico, ga potem obsojajo, da je komunist.

Frank Zaia.

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsakega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Vsi denarni prispevki namenjeni za celifno akcijo WRF-ASSD se naj pošljejo v naš urad, zaboji za obleko pa na — Warehouse, War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, 282 Ninth Ave., New York 1, N. Y.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

LADJA PRIHAJA! NA DELO, BRATJE IN SESTRE!

Vojni Relif Amerikancev Južno-slovenskega porekla uradno obvešča vse naše ljudstvo v Ameriki, da bo sredi novembra prispela v luko New York jugoslovanska ladja od 5,000 ton nosilnosti, ki bo odpeljala našo prvo materialno pomoč težko trpečim narodom Jugoslavije.

Prišel je čas, bratje in sestre, ko moramo z dejanji pokazati ljubezen, ki jo v srehi gojimo do domovine naših očetov, do junških partizanov in Maršala Tita. Mi moramo v par tednih napolniti to ladjo brez ozira na to, da smo naše pomožno delo začeli šele pred kratkim.

Pripravljajmo božična darila za Jugoslavijo!

Rešnjimo tisoče življenj naših junakov, naših bratov in sestra!

Storimo vse kar je v naših močeh, da bi v sledečih 14 dneh zbrali obleke, čevlje, pe-

ZA SKLEPNIH MIŠICAH

DOBITE PAIN-EXPELLER

Od leta 1867...

Zanesljiv liniment za družino

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

- IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA
1 Domače živali Spisal Damir Felgel	17 Vojnimir ali poganstvo in krst Spisal Josip Ogrinc	IGRE
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	18 Mladim srcem Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško	28 Magda (Igra) — Alojzij Remac
3 Andrej Ternovo Spisal Ivan Albreht	19 Student naj bo Spisal Fr. S. Finžgar	29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golta
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	25 Duhovni boj (Izdaja družba sv. Mohorja) L. Skupoli	30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann
12 Frank Baron Trenk Po raznih virih napisal Gjuro Panduric	26 Denar Dr. Karl Engle — Poslovenil Dr. Albin Ogris	31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevic
13 Pariški zlatar Poslovenil Silvester K.	Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!	32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Ljovne
14 Pravljičice in pripovedke za mladino Spisal Silvester Kolutznik	35 Praški Judek Spillmannova povest — Prev. vel Josip Volo	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
15 Suncaki invalid Spisal Silvester Kolutznik		34 Antingone (Igra) — Poslovenil C. Golar
		36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio
		38 Tončkove sanje na Miklavšev večer (Igra) — J. Erbenikita F. Boje

mila, odev in kupiti sladkorja, najbržem načinu dela za hitro akcijo.

HITRA POMOČ JE DVOJNA POMOČ!

Zlatko Baloković, predsednik.
Rev. Strahinja Maletić, glavni tajnik.
Mirko G. Kuhel, blagajnik.

WAREHOUSE
War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent
282 Ninth Avenue
New York 1, N. Y.

Sključite nujne seje vaših organizacij in tam zaključite o

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevne tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Kar je saloga teh knjig zelo omejena, je pri naročitvi priporočljivo omožiti več širik, da nam bo na ta način možno vsakega zadovoljiti.